

VERSLAG VAN EEN RASSENPROEF STAMSLABOON ONDER GLAS IN DE VOORJAARSTEELT 1972
(éénmalige oogst)

door

W. Koopmans

Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen - Wageningen

en

D. de Ruiter

Proefstation voor de Groente- en Fruitteelt onder Glas - Naaldwijk

BIBLIOTHEEK
Proefstation voor de Groenten- en
Fruитеelt onder Glas te Naaldwijk.

CRG

R
06
C
33

0620-42
Stamboek nr. 5516

Verslag van een rassenproef stamslaboon onder glas in de voorjaarsteelt 1972
(éénmalige oogst)

Inhoud

	blz.
1. Samenvatting	2
2. Inleiding	2
3. Rassen en plantafstanden	2
4. Teeltomstandigheden	3
5. Resultaten	3
6. Bespreking van de rassen	8

Meer exemplaren van dit rapport zijn verkrijgbaar bij het Proefstation voor de Groente- en Fruitteelt onder Glas, Zuidweg 38, Naaldwijk en bij het Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen, Postbus 16 te Wageningen.

1. Samenvatting

In de proef waren 9 rassen opgenomen. De rassen Comprise, Flair, Flits, Prelubel en Prelude hebben goed voldaan.

2. Inleiding

Voor een éénmalige pluk bij stamsperziebonen onder glas in de voorjaarsteelt is het gewenst dat de peulen vroeg en gelijktijdig oogstrijp zijn; aan de kwaliteit en de produktiviteit worden dezelfde eisen gesteld als bij andere teeltmethoden. Door een aantal rassen op verschillende grondsoorten te vergelijken werd getracht na te gaan welke rassen het meest beantwoorden aan de hiervoor genoemde criteria.

De in de proeven gebruikte rassen werden hiervoor aanbevolen door het Proefstation voor de Groenteteelt in de Vollegrond te Alkmaar aan de hand van de zgn. voorselectieproeven van dit proefstation. Bovendien werd overleg gepleegd met de NAKG en de betreffende zaadfirma's.

3. Rassen en plantafstanden

In de proef werden negen rassen opgenomen. Deze werden in drie groepen ingedeeld wat de plantafstanden betreft. De plantafstanden werden afgeleid van te verwachten gewasontwikkeling. Gegevens hierover werden door de zaadfirma's verstrekt. De verschillen in plantafstand waren noodzakelijk om een optimale bezetting van de veldjes te verkrijgen. Het aantal planten per veldje varieerde dus. In tabel 1 zijn de rassen in alfabetische volgorde, en de plantafstanden vermeld.

Tabel 1

Rassen	Inzenders	Plantafstanden in cm
Comprise	Fa. Gebr. Broersen, Tuitjenhorn	35 x 55
Flair	N.V. Sluis en Groot, Enkhuizen	35 x 40
Flits	N.V. Sluis en Groot, Enkhuizen	35 x 40
Lotus	N.V. A.R. Zwaan en Zn., Voorburg	35 x 40
Oscar	Vandenberg B.V., Naaldwijk	35 x 50
Prelubel	N.V. Royal Sluis, Enkhuizen	35 x 55
Prelude	N.V. Royal Sluis, Enkhuizen	35 x 55
Preresco	De Enkhuizer Zaadhandel B.V., Enkhuizen	35 x 55
Vroege Smaragd	B.V. Jacob Jong, Noord Scharwoude	35 x 55

4. Teeltomstandigheden

De proef werd op drie plaatsen aangelegd, nl. te:

1. Vierpolders, Proefbedrijf MOG, Landsweg 2.
2. Naaldwijk , Proefstation voor de Groente- en Fruitteelt onder Glas, Zuidweg 38.
3. Maarssen , het bedrijf van de heer W. van Ieperenburg, Herenweg 2.

Het aantal herhalingen in de proef te Vierpolders was van Comprise, Preresco en Vroege Smaragd 3, van de andere rassen 4; in de proef te Naaldwijk was dit van Prelude 4, van de overige rassen 2; in Maarssen stonden alle rassen in 2-voud.

4.1. Vierpolders

De grondsoort is hier zavel. Gezaaid werd op 23 maart in bakken gevuld met Perlite, waarna op 30 maart de planten in een koud warenhuis werden uitgepoot. Er werden 2 planten bij elkaar gepoot. Voordat de proef werd geplant is de grond bemest met 2 kg 12 + 10 + 18 per are. De beoordeling en de oogst van de proef hadden plaats op 30 mei.

4.2. Naaldwijk

Grondsoort zand. Gezaaid werd op 5 april in bakken met zaagsel, waarna op 12 april in de kassen A 3.3 en A 3.4 werd gepoot. Er werden 3 planten per pol gepoot. Als bemesting werd gegeven 7 kg 12 + 10 + 18 per are. De groei was iets ongelijk door een paar droge plekken. Toen dit werd ontdekt is aan de drogere plekken direkt extra water gegeven. Het gewas heeft zich op deze plekken evenwel niet volledig hersteld.

De beoordeling had plaats op 6 juni. Een herhaling werd dezelfde dag geoogst, de tweede herhaling op 15 juni. De oogst van de tweede parallel was enigszins verlaat door het wat zwaarder uitgroeien van het gewas.

4.3. Maarssen

Grondsoort veen. Hier is op 25 april in bakken met zaagsel gezaaid en gepoot op 2 mei. Er werden 3 planten per pol gepoot. De groei was aanvankelijk zeer goed, op het einde van de teelt trad Sclerotinia sclerotiorum op. Hierdoor zijn de beoordeling en de oogstresultaten nadelig beïnvloed en minder betrouwbaar geworden. Op 3 juli had de beoordeling plaats. Direkt hierna werden de bonen geplukt.

5. Resultaten

Bij de beoordelingen werd gelet op de hoedanigheid van het gewas, de vroegheid en de kwaliteit van de peul en de algehele indruk die het ras maakte.

Hierbij werden cijfers van 1 - 9 gehanteerd. Naarmate een beoordeling gunstiger uitviel werd een hoger cijfer gegeven.

De beoordelingen werden uitgevoerd door een beoordelingscommissie waarin zitting hadden enkele tuinders, enkele vertegenwoordigers van de zaadfirma's, de NAKG en de tuinbouwvoorlichtingsdienst.

Tabel 2 - Gewasbeoordeling

par. ras	Vierpolders						Naaldwijk						Maarssen			
	I	II	III	IV	gem.	rang orde	I	II	III	IV	gem.	rang orde	I	II	gem.	rang orde
Comprise	7	6,3	7,3		6,9	1	6	7			6,5	1/4	6,4	6,7	6,6	3
Flair	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	2	6,5	6			6,2	7	6,7	6,7	6,7	2
Flits	4,7	5	5	5	4,9	8	5	4,5			4,7	9	7	7	7,0	1
Lotus	5,7	6,3	6	6,3	6,1	6	6	7			6,5	1/4	6	6,4	6,2	5
Oscar	4,7	5,3	4,3	5	4,8	9	5	5			5,0	8	5	5,1	5,0	9
Prelubel	5,7	6,3	6		6,0	7	7	5,6			6,3	6	5,6	5,9	5,7	8
Prelude	6,3	6	7	6	6,3	5	6,5	6	7	6	6,4	5	5,6	6,4	6,0	6/7
Preresco	6,3	6,7	6,3		6,4	4	7	6			6,5	1/4	7	5,6	6,3	4
Vroege Smaragd	6,3	6,3	7		6,5	3	6,5	6,5			6,5	1/4	6	6	6,0	6/7

In tabel 2 zijn de cijfers vermeld die de beoordelingscommissie voor de gewasontwikkeling heeft gegeven. Hierbij is o.a. gelet op de hoeveelheid gewas, de stevigheid, het ranken en het doorbloeien.

In de tabel zijn de gemiddelde waarderingscijfers per parallel (aangegeven met de cijfers I, II, III enz) weergegeven, alsmede het gemiddelde per proef en een rangordecijfer.

Het gewas van Comprise en Preresco werd op alle 3 proefplaatsen goed beoordeeld, Flair werd goed beoordeeld in Vierpolders en Maarssen en Vroege Smaragd in Vierpolders en Naaldwijk. De overige rassen vielen op 2 of 3 plaatsen wat tegen wat hun gewasontwikkeling betrof. Soms was dit het gevolg van een (wat) te zwaar ontwikkeld gewas (Oscar; Flair te Naaldwijk), het te veel gaan liggen van het gewas (Vroege Smaragd op de veengrond te Maarssen) of het te veel ranken (Flits te Vierpolders).

Tabel 3 - Vroegheid

par. ras	Vierpolders						Naaldwijk						Maarssen			
	I	II	III	IV	gem.	rang orde	I	II	III	IV	gem.	rang orde	I	II	gem.	rang orde
Comprise	6	7	6,7		6,6	4	7,5	6,5			7,0	3/4	5,6	7,4	6,5	3
Flair	8	7,3	8	7	7,6	1	8	8			8,0	1	7,4	6,7	7,1	1
Flits	7	7	7	7	7,0	2	7,5	6,5			7,0	3/4	7	7	7,0	2
Lotus	6	6,7	6	6,3	6,2	5	6,5	5,5			6,0	7/8	5,3	5,1	5,2	7
Oscar	6	5,7	5,3	6,7	5,9	8	6,5	5,5			6,0	7/8	4,7	4,7	4,7	9
Prelubel	6,3	6	5,7		6,0	7	7	5,5			6,3	5	5,3	5,3	5,3	6
Prelude	5,7	6,3	6,7	5,7	6,1	6	6,5	7	5,5	6	6,2	6	6	6,3	6,1	5
Preresco	4,3	5	4,3		4,5	9	5,5	6			5,7	9	5	5	5,0	8
Vroege Smaragd	6,3	7	7		6,8	3	7	7,5			7,2	2	5,6	7	6,3	4

In tabel 3 zijn de waarderingscijfers voor de vroegheid weergegeven. Een hoog cijfer wijst op een grotere vroegheid. Tijdens de beoordeling is o.a. gelet op de hoeveelheid oogstbare peulen en op de mate van volgroeid zijn van deze peulen.

De waarderingscijfers voor vroegheid van de 3 proefplaatsen vertoonden een opvallende overeenstemming.

Als vroegste rassen kwamen naar voren Flair en Flits, gevolgd door Comprise en Vroege Smaragd. De vroegheid van Oscar en Preresco stelde wat teleur. De overige rassen namen een tussenpositie in.

Tabel 4 - Kwaliteit

par. ras	Vierpolders						Naaldwijk						Maarssen			
	I	II	III	IV	gem.	rang orde	I	II	III	IV	gem.	rang orde	I	II	gem.	rang orde
Comprise	7	6	5,7		6,2	4/5	5,6	6,5			6,1	5	6	6,5	6,3	5
Flair	8	5,7	7,7	6,7	7,0	1	6,5	6			6,3	3/4	6,6	7,5	7,1	2
Flits	5,7	5	5,7	5,3	5,4	9	6,5	5,5			6,0	6	7,6	7,1	7,4	1
Lotus	5,7	6	6	5,7	5,9	8	4,5	5			4,8	9	6,6	5,4	6,0	6/7
Oscar	6,7	7	6,3	7	6,8	2	6	5,5			5,8	7	6,3	7	6,7	3
Prelubel	6	7	6		6,3	3	6	6,5			6,3	3/4	6	6	6,0	6/7
Prelude	7	5,3	7	5	6,1	6/7	6,5	7	6	6	6,4	2	6,4	6,4	6,4	4
Preresco	7	6,3	5,3		6,2	4/5	6	7			6,5	1	5,4	6,4	5,9	8
Vroege Smaragd	6	6	6,3		6,1	6/7	5	5,5			5,3	8	5,9	5,7	5,8	9

Tabel 4 bevat de waarderingscijfers voor de kwaliteit van de peul. Hierbij is o.a. gelet op de lengte, de vorm, de kleur en de uniformiteit.

De kwaliteitsbeoordeling loopt wat uiteen. Een goede beoordeling op alle 3 proefplaatsen kreeg Flair. Een behoorlijke beoordeling kreeg ook Comprise. In Vierpolders en Maarssen kwam Oscar goed naar voren, Preresco en Prelubel in Vierpolders en Naaldwijk. Prelude gaf in Naaldwijk en Maarssen een goede kwaliteit te zien. Flits toonde in Maarssen een zeer goede kwaliteit, in Naaldwijk was de kwaliteit redelijk, in Vierpolders viel deze evenwel tegen. Van Vroege Smaragd en Lotus beantwoordde de kwaliteit niet geheel aan de verwachtingen.

Tabel 5 - Gebruikswaarde

par. ras	Vierpolders						Naaldwijk						Maarssen			
	I	II	III	IV	gem.	rang orde	I	II	III	IV	gem.	rang orde	I	II	gem.	rang orde
Comprise	7	6	6		6,3	2	4,5	6,5			5,5	4/7	5,1	6,7	5,9	4
Flair	8	6	7,7	6,7	7,1	1	7	7,5			7,3	1	7	7,4	7,2	1
Flits	5	4,7	5,7	5	5,1	7/8	5,5	5,5			5,5	4/7	7	6,7	6,9	2
Lotus	5,3	5,7	6	5,7	5,7	5	4,5	5			4,8	9	4,8	5,4	5,1	8
Oscar	5	5	4,7	5,8	5,1	7/8	5,5	5			5,3	8	5	5	5,0	9
Prelubel	6	6	5,7		5,9	4	6	5			5,5	4/7	5,6	5,9	5,8	5
Prelude	4,3	5,3	6,7	5	5,3	6	6,5	7	5,5	6	6,3	2	6	6,4	6,2	3
Preresco	4,3	5	4,3		4,5	9	5	6			5,5	4/7	5,1	5,6	5,4	7
Vroege Smaragd	6	6	6,3		6,1	3	5	5,5			5,3	3	5,4	5,8	5,6	6

Onder gebruikswaarde wordt verstaan de totale indruk die een ras op de leden van de beoordelingscommissie maakt, uitsluitend gezien in de vroege glasteelt bij éénmalige oogst.

Een zeer goede gebruikswaarde werd toegekend aan Flair, gevolgd door Comprise, Prelude en Flits. Van deze rassen vallen Flair en Flits op door hun vroegheid, en Flair en Comprise door hun kwaliteit.

Tabel 6 - Produktie, uitgedrukt in kg per m2 te Vierpolders

Ras	I	II	III	IV	gemiddeld	rangorde
Comprise	1,1	1,5	0,9		1,20	2/3
Flair	1,7	0,8	1,0	1,3	1,20	2/3
Flits	1,5	1,2	0,9	1,0	1,15	4/5
Lotus	1,1	1,2	1,3	1,0	1,15	4/5
Oscar	1,0	1,3	0,7	1,4	1,10	6
Prelubel	1,1	1,3	1,9		1,40	1
Prelude	1,0	1,1	1,2	0,6	1,00	7
Preresco	0,5	0,5	0,8		0,60	9
Vroege Smaragd	0,6	1,2	0,8		0,90	8

Tabel 7 - Produktie, uitgedrukt in kg per m2 te Naaldwijk

Ras	I	II	III	IV	gemiddeld	rangorde
Comprise	1,3	1,4			1,35	7/8
Flair	1,6	1,8			1,70	3
Flits	1,3	1,4			1,35	7/8
Lotus	1,2	1,7			1,45	5/6
Oscar	1,8	1,7			1,75	1/2
Prelubel	1,6	1,9			1,75	1/2
Prelude	1,5	1,4	1,2	1,7	1,45	5/6
Preresco	1,4	1,6			1,50	4
Vroege Smaragd	1,0	1,6			1,30	9

Tabel 8 - Produktie, uitgedrukt in kg per m2 te Maarssen

Ras	I	II	gemiddeld	rangorde
Comprise	0,6	0,9	0,75	5/7
Flair	0,8	0,8	0,80	4
Flits	0,8	1,0	0,90	1
Lotus	0,4	0,8	0,60	9
Oscar	0,8	0,9	0,85	2/3
Prelubel	0,7	1,0	0,85	2/3
Prelude	0,6	0,9	0,75	5/7
Preresco	0,7	0,8	0,75	5/7
Vroege Smaragd	0,6	0,8	0,70	8

Na de beoordeling werden de bonen geoogst en gewogen. De produktie werd omgerekend in kilogrammen per m² en voor de proefplaatsen Vierpolders, Naaldwijk en Maarssen weergegeven resp. in de tabellen 6, 7 en 8.

Uit de cijfers komen geen duidelijke verschillen naar voren. Wel wordt de indruk gewekt dat Prelubel goed produktief is.

6. Bespreking van de rassen

Met nadruk wordt er op gewezen dat onderstaande besprekingen uitsluitend betrekking hebben op het gedrag van de rassen in de genomen proef in de voorjaarsteelt onder staand glas bij éénmalige oogst.

Comprise

Fa. Gebr. Broersen, Tuitjenhorn.

Een goed gewas. Kan vroeg geplukt worden en geeft een boon van goede kwaliteit. Heeft goed voldaan.

Flair

N.V. Sluis en Groot, Enkhuizen.

Een goed, maar vrij sterk groeiend gewas. Rankt iets. Kan zeer vroeg geplukt worden. Gaf een zware, vlezige peul van goede kwaliteit. Moet op tijd worden geplukt daar anders de kleur wat verbleekt. Heeft, getuige de gebruikswaarde-cijfers, in deze proef zeer goed voldaan.

Flits

N.V. Sluis en Groot, Enkhuizen.

Kan zeer dicht geplant worden. Vormde nogal wat ranken. Kan zeer vroeg geplukt worden. Mede door het voorkomen van wat platte peulen is de kwaliteit wat wisselend beoordeeld. Heeft goed voldaan.

Lotus

N.V. A.R. Zwaan en Zn., Voorburg.

Het gewas was wat slap. Kan middentijds worden geoogst. De kwaliteit van de peul viel wat tegen. Er kwamen wat korte en platte in voor. Lotus heeft in onze proeven wat teleurgesteld.

Oscar

Vandenberg B.V., Naaldwijk.

Vormde voor deze teelt een nogal zwaar, niet al te stevig, gewas. De vroegheid viel tegen en er kwam nogal wat nabloei in voor. De kwaliteit van de peul was goed. Oscar heeft in onze proeven wat teleurgesteld.

Prelubel

N.V. Royal Sluis, Enkhuizen.

Vormde een vrij zwaar gewas. Kan middentijds geplukt worden. De kwaliteit was goed. Leek goed produktief te zijn. Heeft goed voldaan.

Prelude

N.V. Royal Sluis, Enkhuizen.

Vormde een vrij zwaar gewas. Er kwam wat nabloei in voor. Kan middentijds worden geplukt. Goede kwaliteit. Heeft in onze proef goed voldaan.

Preresco

De Enkhuizer Zaadhandel B.V., Enkhuizen.

Vormde een vrij zwaar gewas, en vertoonde nogal wat nabloei. De vroegheid viel wat tegen. De kwaliteit was goed. Preresco heeft in onze proeven wat teleurgesteld.

Vroege Smaragd

B.V. Jacob Jong, Noord Scharwoude.

Vormde een goed gewas, maar was op de veengrond te Maarssen wat gaan liggen. Kan vroeg geplukt worden. De kwaliteit van de peul viel wat tegen. De kleur liet wat te wensen over. Vroege Smaragd heeft in onze proeven wat teleurgesteld.